

Danmarks fjerde krone? EN REPLIK TIL JØRGEN HEIN

AF
RONNY ANDERSEN

I artiklen „Danmarks fjerde krone. Dronning Louises brudekrone 1743“ i *Historisk Tidsskrift* 119:1, s. 1-24 opruller Jørgen Hein den interessante historie om tilblivelsen af prinsesse Louises brudekrone på baggrund af grundige arkivstudier. Kronen er tydelig britisk i sit udtryk med to Skt. Georgskors, fire liljer og to såkaldte jordbærblade på kroneringen. Jørgen Hein fremsætter i artiklen det spørgsmål, om dronning Sophie Magdalene har ønsket, at prinsesse Louises krone blev tilføjet et „dansk“ element i form af kronens jordbærblade (s. 18). Jeg mener, at det spørgsmål kan besvares med et nej.

Jørgen Hein anfører i artiklen, at rangkronen med Skt. Georgskors, liljer og jordbærblade er rangkronen for den britiske monarks børnebørn (s. 2). Det er kun delvis rigtigt, da den pågældende rangkrone er bestemt for børn af prinsen af Wales. Monarkens øvrige børnebørn fører derimod andre rangkroner. Og dette gør sig vel at mærke gældende for nutidens rangkroner.¹ I 1700-tallet var situationen en anden. Rangkronen med de to kors, to liljer og to jordbærblade var på det tidspunkt rangkrone for prinsesser. Således ses prinsesse Louises ældre søstres våbener på en planche i et værk udgivet i 1724 med netop den pågældende rangkrone.² I 1765 skrev Mark A. Porny at „The Coronet of the Princesses of Great Britain, is a Circle of gold, bordered with Ermine, and heightened up with Crosses pattee, Fleurs-de-lis and Strawberry Leaves alternate; whereas a Prince's Coronet has only Fleurs-de-lis and Crosses“.³ Prinsessers rangkrone er således i både 1724 og 1765 af typen som prinsesse Louises krone med Skt. Georgskors („Crosses pattee“), liljer og jordbærblade.

Ifølge Heins artikel udstedte Georg 2. i 1727 ved sin tronbestigelse et dekret om, at hans døtre skulle føre samme rangkrone som en monarks sønner (bortset fra prinsen af Wales, der har en særskilt rang-

¹ Se f.eks. John Brooke-Little: *Boutell's Heraldry*, Frederick Warne: London & New York 1978, s. 185-186.

² George Mackenzie: *Observations upon the Laws and Customs of Nations as to Precedency*, genoptrykt i John Guillim: *A Display of Heraldry*, 6. udgave, London 1724, planche 11 ml. s. 84-85.

³ Mark A. Porny: *The Elements of Heraldry*, London 1765, s. 170.

Fig. 1: Britiske kongelige våbener, 1724, herunder prinsesse Louises ældre søstres våbener med en rangkrone med Skt. Georgskors, liljer og jordbærblade. Gengivet fra George Mackenzie: *Observations upon the Laws and Customs of Nations as to Precedency*, genoptrykt i John Guillim: *A Display of Heraldry*, 6. udgave, London 1724, planche 11 ml. s. 84-85.

krone) udelukkende med liljer og Skt. Georgskors på kroneringen. Prinsesse Louises krone på Rosenborg adskiller sig fra den krone, da der ud over liljer og kors som bekendt også er jordbærblade på kroneringen, og således stemmer den ikke overens med Georg 2.s dekret om døtrenes rangkroner. Og det er netop den detalje, som får Jørgen Hein til at spørge, om jordbærbladet kan være et dansk element tilføjet den ellers britiske krone.

Hein har på overbevisende måde vist, at prinsesse Louises krone blev til i 1743 under stort tidspres. Det spørgsmål, jeg mener man må stille, er, om man i København kendte til Georg 2.s 16 år gamle dekret om døtrenes rangkroner – eller om man måtte forholde sig til den viden, man eventuelt har kunnet skaffe sig gennem heraldiske opslagsværker.

Hein ser en lighed mellem den danske dronningekrones palmetter og jordbærbladene på prinsesse Louises krone (s. 18) og peger på, at palmetterne kan have været inspirationen til det såkaldte danske element i prinsesse Louises krone. Jeg finder det derimod vanskeligt at se ligheden mellem de danske kroners brede, mangefligede palmetter og så det for britiske rangkroners så karakteristiske jordbærblad.

Jeg synes, det er svært at se et grundlag for at mene, at jordbærbladene på prinsesse Louises krone er et dansk element. Det bliver yderligere understreget af, at prinsesse Louises krone i et og alt netop ligner den normale rangkrone for britiske prinsesser i 1700-tallet, både før dekretet af 1727 og senere i århundredet.